

Forslag

til

Lov om nedsættelse af en forsikringskommission.

Fremsat den 11. januar 1962 af *handelsministeren*.

§ 1. Der nedsættes en kommission med den opgave at tilvejebringe oplysninger om den her i landet udøvede forsikringsvirksomhed med henblik på at belyse dennes funktioner, og at undersøge, om denne i det hele virker formålstjenligt og drives uden unødigt fordyrende omkostninger samt at fremkomme med forslag til sådanne foranstaltninger — herunder ændringer af gældende love — som måtte findes egnet til at fremme forsikringsvæsenets bestræbelser for bedst muligt at tilgodese forsikringstagerens interesser.

§ 2. Kommissionens formand udnævnes af kongen, dens næstformand af handelsministeren. Formanden skal være uafhængig af myndigheder, institutioner, virksomheder og organisationer, hvis interesser berøres af kommissionens arbejde. Kommissionen består i øvrigt af indtil 18 medlemmer, der udnævnes af handelsministeren. 1 medlem indstilles af justitsministeriet, 1 af socialministeriet, 1 af finansministeriet, 2 af Assurandør-Societetet, 1 af Dansk Arbejdsgiverforening, Industrirådet og Håndværksrådet i forening, 1 af Den danske handelsstands fællesrepræsentation, 1 af rederierhvervet, 1 af Fiskerirådet, 1 af De samvirkende danske landboforeninger og De samvirkende danske husmandsforeninger i forening, 1 af Andelsudvalget, 1 af Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i forening, 1 af Fællesrådet for danske tjenestemand- og funktionærorganisationer og Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger i forening samt 1 af Centralforeningen for Forsikrings-Akkvisitører i Danmark.

Handelsmin. j. nr. 109-1-61.

Stk. 2. Kommissionen kan tilkalde særlig sagkyndige i det omfang, den skønner det fornødent.

§ 3. Kommissionens forretningsorden fastsættes af handelsministeren. Ministeren udnævner efter forhandling med kommissionens formand sekretærer for kommissionen. Formanden antager den i øvrigt fornødne medhjælp.

Stk. 2. Honorar til kommissionens formand, næstformand, sekretærer og eventuelt tilkaldte sagkyndige fastsættes af handelsministeren efter forhandling med finansministeren.

§ 4. Kommissionen kan pålægge selskaber og andre at meddele kommissionen sådanne oplysninger, som denne finder nødvendige for sin virksomhed, herunder tariffer, statistiske oplysninger, forsikringsbetingelser, vedtægter og regnskabsmateriale.

§ 5. Undlader nogen at meddele kommissionen en i henhold til § 4 forlangt oplysning, kan handelsministeren efter indstilling fra kommissionen pålægge vedkommende under tvang af daglige eller ugentlige bøder at afgive de forlangte oplysninger.

Stk. 2. Den, som meddeler kommissionen urigtige eller vildledende oplysninger, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 3. Er forholdet begået af et aktieselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant.

Bemærkninger til lovforslaget.

Spørgsmålet om en kontrol med forsikringsvæsenet blev allerede omkring århundredskiftet taget op for så vidt angår livsforsikring, idet man fandt, at der navnlig inden for denne gren af forsikringsvæsenet var tale om så langvarige kontrakter forbundet med opsparing, at der var brug for en sagkyndig teknisk bedømmelse af selskabernes betalingsevne, en bedømmelse som den enkelte forsikringstager sjældent ville være i stand til at foretage.

Forhandlingerne førte til fremsættelse af forslag til lov om livsforsikringsvirksomhed, der blev gennemført i 1904. Loven er senere blevet ændret flere gange på grundlag af de i tidens løb indhøstede erfaringer og er pr. 1. oktober 1959 afløst af lov nr. 147 af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed.

Skadesforsikringskontrakter er sædvanligvis af kortere varighed end livsforsikringskontrakter og er normalt ikke forbundet med henlæggelse af reserver i det omfang, som er karakteristisk for livsforsikring, og man mente derfor på det tidspunkt, da man gennemførte kontrollen med livsforsikring, at der ikke var et tilsvarende behov for kontrol med skadesforsikring. I løbet af de følgende år og navnlig under og umiddelbart efter den 1. verdenskrig blev det imidlertid klart, at dette synspunkt ikke var holdbart, og i 1921 nedsatte handelsministeren en kommission med den opgave at udarbejde udkast til en tilsynslovgivning for skadesforsikring. Lovforslag på grundlag af kommissionens betænkning blev fremsat i rigsdagssamlingen 1923-24, men blev ikke gennemført. (Rigsdagstidende 1923-24, tillæg A., sp. 4842-5002. Fremsat på ny 1924-25, Rigsdagstidende tillæg A., sp. 6609 ff og 1925-26, Rigsdagstidende tillæg A., sp. 2353 ff og tillæg B., sp. 2722). Et i det væsentlige tilsvarende forslag blev imidlertid gennemført ved lov om skadesforsikringsvirksomhed m. v. af 2. maj 1934. (Rigsdagstidende, tillæg A., sp. 2737-2768, tillæg B., sp. 1177-1202 og sp. 1793-94).

Denne lov samt livsforsikringsloven blev underkastet en revision i årene 1952-57 ved kommissionsbehandling, der i 1958 førte til fremsættelse af et lovforslag, som blev gennemført i 1959 som den foran omtalte lov af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed.

(Folketingstidende 1957-58, tillæg A., sp. 949-1038, 1958-59, tillæg A., sp. 33-102, tillæg B., sp. 829-840 og 894 tillæg C 825).

Tilsynet med forsikringssselskaberne udøves — ligesom det også var tilfældet efter livsforsikrings-

loven og skadesforsikringsloven — af forsikringsrådet.

Uden for lovens område falder navnlig sygekasser og arbejdsløshedskasser m. v., der henhører under socialministeriets tilsyn og i det væsentlige bygningsbrandforsikring, som henhører under justitsministeriets tilsyn.

Endvidere er Statsanstalten for Livsforsikring ikke undergivet tilsyn efter loven om forsikringsvirksomhed.

For nogle områder er der udover reglerne i lov om forsikringsvirksomhed fastsat særlige bestemmelser; dette gælder navnlig lovpligtig ulykkesforsikring og lovpligtig ansvarsforsikring for motor-køretøjer. Disse områder hører under henholdsvis socialministeriet og justitsministeriet.

Lov om forsikringsvirksomhed og de ovenfor omtalte lovregler har i første række til formål at gennemføre et tilsyn med forsikringsvirksomhederne og giver kun i begrænset omfang bestemmelser, som tager sigte på at regulere de enkelte forsikringskontrakters indhold. På dette område findes de vigtigste regler i den under justitsministeriet hørende lov nr. 129 af 15. april 1930 om forsikringsaftaler.

Tilsynslovgivningen og loven om forsikringsaftaler indeholder som hovedregel ikke bestemmelser mod urimelige avancer og omkostninger inden for forsikringsvirksomhed, idet man dengang mente, at disse forhold ville reguleres gennem den frie konkurrence, herunder konkurrencen mellem de to typer af forsikringssselskaber, aktieselskaberne og de gensidige selskaber, hvortil inden for livsforsikring kommer konkurrencen mellem Statsanstalten for Livsforsikring og de private selskaber. Desuden har man traditionelt givet meget fri adgang for udenlandske selskaber, som enten kunne oprette filialer her eller stifte datterselskaber her i landet. Et stort antal udenlandske selskaber har benyttet sig af denne adgang til at oprette filialer, og nogle har stiftet datterselskaber eller købt bestående danske selskaber.

Den senere gennemførte almindelige lovgivning om priskontrol blev også udstrakt til at gælde forsikringsvirksomhed. De nugældende regler findes i lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse af 18. juni 1955 om monopollovens anvendelse på forsikringssselskaber. Tilsynet i medfør af denne lov udøves af forsikringsrådet.

Forsikringsvæsenet er for hele erhvervslivet og

for den enkelte af overordentlig stor økonomisk og social betydning, og da den tekniske og kommercielle udvikling inden for erhvervslivet stadig påvirker grundlaget for forsikringsvæsenets virkemåde og indretning, har man fundet at burde søge forsikringsvæsenets funktioner belyst for at skaffe grundlag for at bedømme, om forsikringsvæsenet i det hele virker hensigtsmæssigt.

Til at gennemføre en sådan undersøgelse foreslår man nedsat en kommission.

Til lovforslagets enkelte paragraffer knyttes følgende bemærkninger:

Til § 1.

Det vil ligge inden for kommissionens opgave at tilvejebringe oplysninger om forsikringsvirksomheden her i landet, at bedømme om forsikringsvæsenet i det hele virker formålstjenligt og uden unødigt fordyrende omkostninger, herunder omkostninger, der skyldes de anvendte konkurrenceformer, samt at fremkomme med forslag til sådanne foranstaltninger, som måtte findes egnet til at fremme de bestræbelser inden for forsikringsområdet, som tilsigter, at virksomheden udøves på en måde, der bedst muligt tilgodeser forsikringstagernes interesse, herunder disses interesse i, at det i videst muligt omfang bliver muligt at sammenligne selskabernes vilkår for typiske forsikringsarter.

Til § 2.

Kommissionen bør sammensættes således, at den kommer til at omfatte et alsidigt kendskab til juridiske, økonomiske og forsikringstekniske for-

hold, og således, at den kommer til at rumme repræsentanter såvel for de ministerier, der i særlig grad beskæftiger sig med forsikringsvæsenet, som for forsikrerhvervet selv og for de vigtigste organisationer, hvis medlemmer er interesseret i forsikringsvirksomhed som forsikringstagere.

For at sikre, at kommissionens arbejde kan blive mødt med tillid af alle parter, finder man, at formanden bør være uafhængig af myndigheder, institutioner, virksomheder og organisationer, hvis interesse berøres af kommissionens arbejde.

De særlig sagkyndige, som kan tilkaldes i henhold til stk. 2, må især forventes at blive anvendt ved gennemgang af de specielle forsikringsarter i arbejdsudvalgene, jfr. § 3.

Til § 3.

Når henses til kommissionens store medlemsantal, må der i forretningsordenen gives hjemmel til nedsættelse af særlige arbejdsudvalg.

Til §§ 4 og 5.

Der gives kommissionen beføjelse til at kræve alle oplysninger, som er nødvendige for dens virksomhed.

Kommissionen må i videst muligt omfang udnytte de oplysninger, der allerede forefindes hos offentlige myndigheder, særlig forsikringsrådet og direktoratet for ulykkesforsikringen, vedrørende de forhold, der skal undersøges, således at forsikrings-selskaberne ikke bebyrdes med fremskaffelse af oplysninger, der på denne måde kan stilles til rådighed for kommissionen.